

růstky z let po r. 1940 byly velmi omezené. Pracoviště ztrácelo kontakt nejenom s výsledky italské literární vědy a lingvistiky, ale chyběly zde dokonce i nejzákladnější literární texty z období posledních 35 let. Promyšlená péče o nápravu přinesla ovoce a byla korunována výstavou přírůstků italské knihovny, kterou uspořádala katedra romanistiky a fonetiky dne 29. března 1977. Na jejím zahájení promluvil děkan filozofické fakulty prof. dr. Bedřich Šindelář, DrSc. Výstava seznámila fakultu i univerzitní veřejnost s asi 350 novými svazky, které byly získány jednak díky pochopení Ústřední knihovny FF UJEP, jednak prostřednictvím mezinárodních kulturních výměn realizovaných na základě čs.-italské kulturní dohody. Nové italské knihy představují především ty nejdůležitější a nejcennější příručky, bez nichž si moderní italianista dnes dokáže stěží svou práci představit (namátkou jmenujme alespoň nejnovější vydání slovníků italského jazyka Zingarelli, Palazzi a Garzanti, devět svazků souboru Storia della letteratura italiana od E. Cecchiho a kol., řadu monografií, gramatik a jazykových publikací), dále pak literární texty všech významnějších italských spisovatelů posledních desetiletí. Výstava však byla rovněž širším organizačním rámcem, v němž byly 29. 3. 1977 uskutečněny i další italianistické akce (přednáška renomovaného italského literárního historika Sergia Romagnoliho, autora řady marxistických monografií z oblasti italského osvícenství a romanismu, o románové tvorbě 19. století, koncert italských písní, s nimiž vystoupil Ženský pěvecký sbor ZO ROH UJEP, dokumentární filmy o Itálii). Jako host se Dne italské knihy v Brně zúčastnil i ředitel Italské knihovny v Praze a kulturní atašé italského velvyslanectví prof. Luciano Perselli.

Katedra romanistiky a fonetiky považuje úspěšný Den italské knihy za mocný podnět pro další zkvalitnění své vědecké i pedagogické práce. Rozvoj italianistiky se projeví rozšířením badatelského zájmu o italskou literaturu i o italský jazyk mimo jiné i na stránkách vědeckých publikací Univerzity J. E. Purkyně.

Ivan Seidl

VÝSTAVA O HEINRICHU MANNOVI V BRNĚ

Nedílnou součástí popularizační činnosti katedry germanistiky a nordistiky se v posledních letech stalo pořádání literárních výstav pro veřejnost. Roku 1972 uspořádala katedra výstavku o díle Heinricha Heina, o rok později výstavku dokumentů o inscenacích Brechtových her na scéně Berliner Ensemble, obě v prostorách katedry. Roku 1974 se u příležitosti 25. výročí založení NDR poprvé překročilo k pořádání rozsáhlejší výstavy — „Johannes-R. Becher — život a dílo“ — v prostorách brněnské Státní knihovny, a to ve spolupráci se Státní knihovnou a s Johannes-R.-Becher-Archiv při Akademii umění NDR v Berlíně. Charakteristickým rysem všech tří výstav bylo aktivní zapojení studentů germanistiky, kteří se podíleli na přípravě expozic, na programech vernisáží i jako informátoři na vlastních výstavách. O výstavy projevil značný zájem brněnské školy a učitelé katedry na požádání proslavili v češtině nebo v němčině specializované výklady podle přání.

Vrcholem dosavadní výstavní činnosti katedry byla výstava „Heinrich Mann — život a dílo“, která byla opět pořádána ve spolupráci se Státní knihovnou a s Akademií umění NDR v Berlíně od 23. března do 8. dubna 1977 v historické knihovně bývalého kapucínského kláštera. Nešlo o výstavu příležitostnou — Heinrich Mann (1871—1950) v roce 1977 žádné zaokrouhlené výročí nemá, přesto však nebylo náhodné, že volba padla právě na něho. Akademie umění NDR totiž spravuje literární pozůstalost Heinricha Manna a od roku 1951 postupně vydává jeho dílo — jde tedy o ústav k podobné akci nad jiné povolány.

Chronologicky pojatou expozici, zachycující dílo Heinricha Manna v dobovém kontextu, tvořily dokumentární snímky, faksimile rukopisů a dokumentů a ukázky manovských edic — vše pak bylo opatřeno obšírným českým komentářem. Při výběru exponátů i textů byla značná pozornost věnována autorovu vztahu k Československu. Tak byl např. uveden delší citát, v němž Heinrich Mann vděčně vzpomíná udělení

československého státního občanství, poté co mu nacistický režim odňal německé. Rovněž bylo vzpomenuáno románu „Lidice“ z roku 1943, u nás prakticky neznámého.

Slavnostní vernisáž, jíž byli přítomni zástupci tisku i představitelé oficiálních institucí Jihomoravského kraje, se konala 22. dubna. Výstavu krátkým proslovem zahájil vedoucí katedry germanistiky a nordistiky FF UJEP doc. dr. Zdeněk Masařík, CSc., další výklad o aktuálnosti díla Heinricha Manna pak měl prof. dr. Walter Pallus z Ernst-Moritz-Arndt-Universität v Greifswaldu. V druhé části provedli členové souboru Collegium musicum Kateřina Duží a Stanislav Bohadlo árii pro soprán a kytaru italského skladatele Maura Giulianiho a posluchači germanistiky přednesli česky a německy ukázky z díla Heinricha Manna (úryvky z autobiografické knihy „Ein Zeitalter wird besichtigt“, vztahující se k Československu, a závěr románu „Zráni krále Jindřicha IV.“).

Během výstavy proběhla řada dalších akcí k popularizaci díla Heinricha Manna. Zejména je třeba se zmínit o odborné komentovaném promítání filmů podle románů Heinricha Manna (Modrý anděl, Poddaný) v kinosále filozofické fakulty, o které byl velký zájem.

Výstava, která nepochybně přispěla k hlubšímu poznání autora, u nás až příliš zastíněného jeho mladším bratrem Thomasem, vyvolala značný ohlas u brněnské veřejnosti. Kromě tisku referoval o ní také rozhlas a krátkou relaci z výstavy natočila též brněnská televize.

Jiří Munzar

NAVŠTĚVA Z VELKÉ BRITÁNIE

V březnu 1977 poctil svou návštěvou katedru anglistiky a amerikanistiky na filozofické fakultě UJEP profesor C. J. Rawson, M. A., vedoucí katedry komparatistiky a anglické literární vědy na warwickské univerzitě v Coventry a světově známý vědecký pracovník v oblasti anglické literatury 18. století. Přijel do Československa jako host ministerstva školství a vedle brněnské univerzity navštívil též katedry anglistiky na filozofických fakultách univerzit v Praze, Olomouci a Bratislavě.

V průběhu své návštěvy v Brně si profesor Rawson vyměnil zkušenosti z oblasti pedagogické a vědecké činnosti s členy katedry anglistiky a amerikanistiky a dne 17. března konal pod záštitou brněnské pobočky Kruhu moderních filologů při ČSAV pro fakultní i širší odbornou veřejnost vědeckou přednášku o *tvůrčí metodě velkého anglického satirika Jonathana Swifta*. Pojednal především o uměleckých prostředcích, jimiž autor vyjádřil svůj pesimistický a mizantropický pohled na soudobou skutečnost ve svém slavném díle Gulliverovy cesty. Zabýval se zejména Swiftovou ironií, která se projevila ve vztahu autora ke čtenářstvu, v jeho době rekrutovanému převážně z vyšších společenských tříd. Dílo, které začíná jako cestopisné vyprávění v přátelském tónu, vysmívá se v závěru čtenářovým úsudkům a ukazuje jeho povrchnost a prázdnou intelektuální pychu. Parodie na knihy přechází v opovržení nad lidmi, kteří je ve své omezenosti nemohou pochopit. Projevem této přístupnosti je také Swiftův jízlivý satirický pamflet „Skromný návrh“; smyslem této trpké satiry a parodie je především odsoudit útlak, jemuž byli vystaveni Irové, a teprve v druhém plánu vysmát se pedantským ekonomickým úvahám a statistikám.

Návštěva profesora Rawsona byla velmi užitečná a podnětná: bude základem k rozšiřování vědeckých styků mezi brněnskou anglistikou a anglistikou v Coventry.

Lidmila Pantůčková